

Utemeljitev nagrade

JURIJ ZRNEC

DALJŠA VERZIJA

Na eni strani bogate izkušnje z burlesko, na drugi širok spekter nadarjenosti za uprizorjanje komičnega in satire so brez dvoma ključni faktorji, zaradi katerih je Jurij Zrnec zablestel v uprizoritvi **Veliki diktator**. V njej je odigral dve vlogi – upodobil je judovskega brivca in avtokratskega vodjo, vendar gre pri njegovi interpretaciji še za veliko več. Kljub temu, da se je zasnova uprizoritve v režiji Diega de Bree namerno odpovedala očitnim aktualizacijam in želji po neposrednem vsebinskem posodabljanju, je Zrnec v njej izvrstno upodobil oba omenjena lika, skozi katera je zarisal konture zgodovinskega časa, obenem pa že osupljivo začrtal njegov ponoven pojav v »tukaj in zdaj«. Zrnec se je tako kot Charlie Chaplin v izvirnem filmu *Veliki diktator* igralsko razcepil na dve vlogi, dva lika, ki seveda ne predstavljata le igralskega izziva kot takega, temveč zaradi svoje pomenske kontradiktornosti, hkrati pa tudi priliva sarkazma učinkujeta kot pomenljiva in pomembna politična gesta. V tej dvojnosti, s katero Zrnec znotraj ene uprizoritve odigra značajske in družbene plasti judovstva in nacizma, doseže kompleksen učinek pri občinstvu. Zaradi izjemno avtonomnega čuta v kreiranju ironičnih profilov likov ter natančnega razumevanja zakonitosti burleske je Zrnec oblikoval humoren, a tudi nelagoden, vsakem primeru pa nujen ambivalenten odnos do (politične) vsebine. S svojo odrsko pojavo v kritično in morečo zgodovinsko obdobje 2. svetovne vojne Zrnec vstopa s polno telesno in umsko prezenco ter scela obvladuje izvedbene postopke dinamike upočasnjevanj, zamrznitev, hipnih preskokov in zasukov. Kot brezimni judovski brivec in avtokratski vodja morda na prvi pogled deluje norčavo in ekscesno, a v resnici gre predvsem za dve psihofizično zahtevni vlogi, izjemno angažirani in zaradi svoje notranje (družbene, verske, ideološke, politične) nasprotnosti še kako kompleksni. To idejno dvoplastnost Zrnec s pravšnjo mero navdiha po Chaplinu izvrstno zaokroži in je gonilna sila celotne uprizoritve, iz katere tako rekoč nikoli ne izstopi. Izjemno je odmerjen pri lastnih iskrivih gegih, ki jih gradi s preciznostjo suspenza, detajlov, pogledov in sugestivno mimiko. Prek principov satirične burleske, arhetipskih situacij in antologijskih komičnih situacij Zrnec odlično razgrne uvid v moralno dno in družbene anomalije (tako nekdanjega kot dandanašnjega) vladanja, vsesplošnega pretvarjanja in raznovrstnih oblik totalitarnih režimov. Po serijah obilnega igralskega humorja, pomenljivega absurda in pronicljive parodije Zrnec naposled in v taktnem dramaturškem ritmu spretno realizira zasuk tako v njegovi izvedbi kot naši percepciji; v manifestnem sklepnem monologu namreč predhodne s komiko podmazane »atribute« zavihti v novo smer in s tem ustvari izstopajoč prizor, ki presuni s sporočilno močjo o nujnosti pacifizma.

Nedvomno sta vlogi v uprizoritvi *Veliki diktator* tisti, ki sta najbolj zaznamovali ustvarjanje Jurija Zrnca v obdobju zadnjih dveh let, a je ob tem prepričal tudi z nekaterimi drugimi vlogami. Lik fanatičnega Sturmführerja v uprizoritvi **Nova Rasa** je odigral v okviru črne komedije ter ga oblikoval z veliko sarkazma in ironije, še dodatno razplasteno pa je utelesil kompleksno vlogo Clova v uprizoritvi **Konec igre**. V tej se je uspešno spopadel z izzivi beckettovskega pred- ali pa morda tudi postapokaliptičnega absurda, ki odmisli konvencionalno psihologizacijo in logično naracijo. S samosvojim pristopom do lika je Zrnec z likom Clova še razširil svoje potenciale za raznolikost interpretacij.

KRAJŠA VERZIJA

Na eni strani bogate izkušnje z burlesko, na drugi širok spekter nadarjenosti za uprizarjanje komičnega in satire so brez dvoma ključni faktorji, zaradi katerih je Jurij Zrnec zablestel v uprizoritvi **Veliki diktator**. Zrnec se je tako kot Charlie Chaplin v izvirnem filmu *Veliki diktator* igralsko razcepil na dve vlogi, dva lika, ki seveda ne predstavljata le igralskega izziva kot takega, temveč zaradi svoje pomenske kontradiktornosti judovstva in nacizma, hkrati pa tudi priliva sarkazma učinkujeta kot pomenljiva in pomembna politična gesta. Zaradi izjemno avtonomnega čuta v kreiranju ironičnih profilov likov ter natančnega razumevanja zakonitosti burleske je Zrnec oblikoval humoren, a tudi nelagoden, vsakem primeru pa nujen ambivalenten odnos do (politične) vsebine. S svojo odrsko pojavo v kritično in morečo zgodovinsko obdobje 2. svetovne vojne Zrnec vstopa s polno telesno in umsko prezenco ter scela obvladuje izvedbene postopke dinamike upočasnjevanj, zamrznitev, hipnih preskokov in zasukov.